

Vaikuttamisen opas

Itäradan suunnittelualueen asukkaille,
maanomistajille, yhteisöille ja yrityksille

03/2026

**ITÄ
RATA**

Osallistu ja vaikuta Itäradan suunnitteluun

Voit osallistua Itäradan suunnitteluun ottamalla kantaa radan suunnitelmiin, antamalla palautetta tai osallistumalla asukastilaisuuksiin. Kertomalla näkemyksesi sinulla on mahdollisuus vaikuttaa Itäradan toteutukseen. Parhaat suunnitelmat syntyvät yhdessä.

Tässä oppaassa kerromme Itäradan suunnittelualueen asukkaiden, maanomistajien, yhteisöjen ja yritysten palautteenanto- ja vaikutusmahdollisuuksista hankkeen eri vaiheissa.

Sisällysluettelo

- Itärata on tolkun rata – hankkeen esittely
- Itäradan suunnittelu ja vaikuttaminen
- Suunnittelua säätelevät lait ja kaavoitus

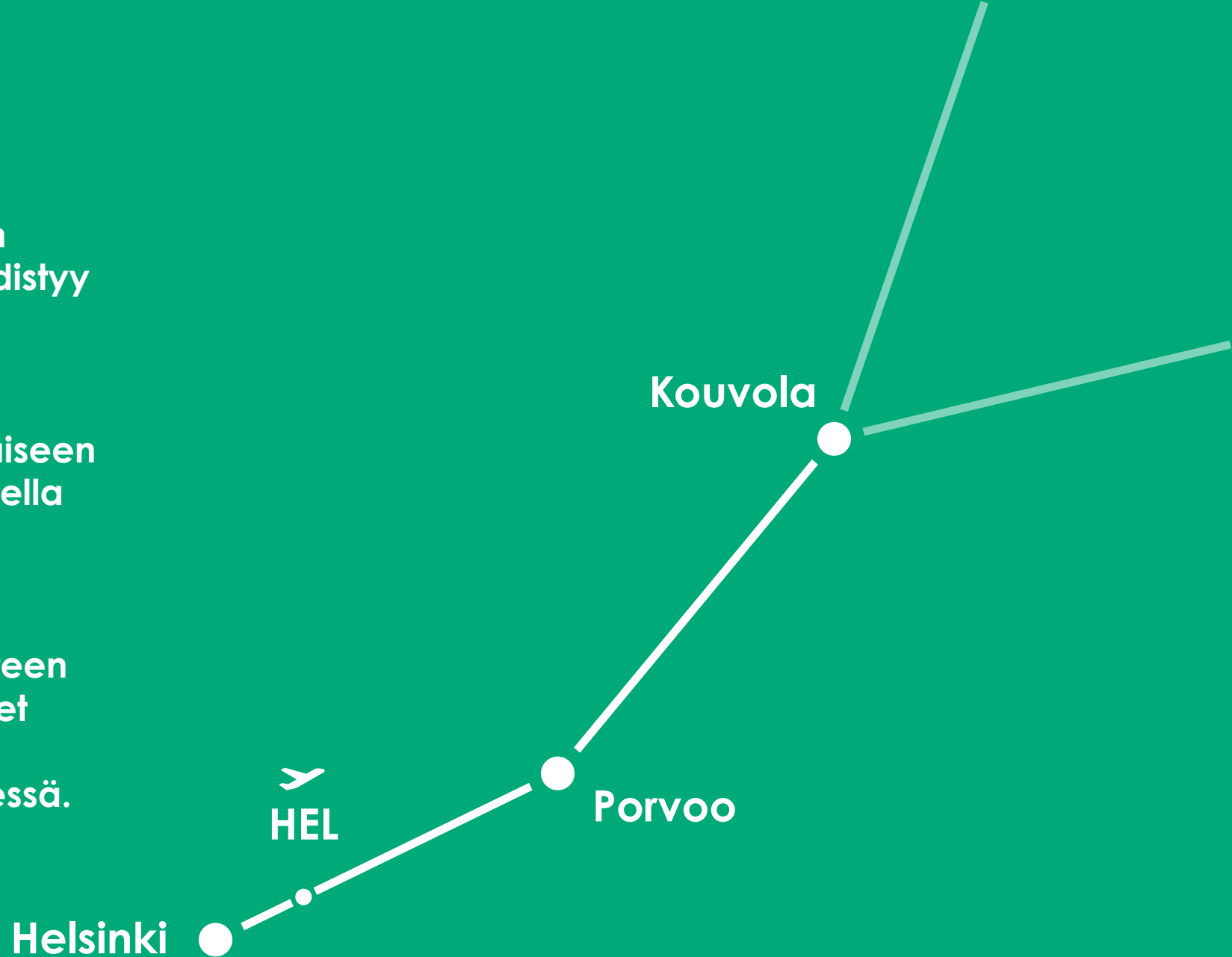
**Itärata
on tolkun rata**

ITÄRATA

Itärata Oy:n tehtävänä on suunnitella nopea raideyhteys pääkaupunkiseudulta Porvoon kautta Kouvolaan, jossa se yhdistyy Savon ja Karjalan ratoihin.

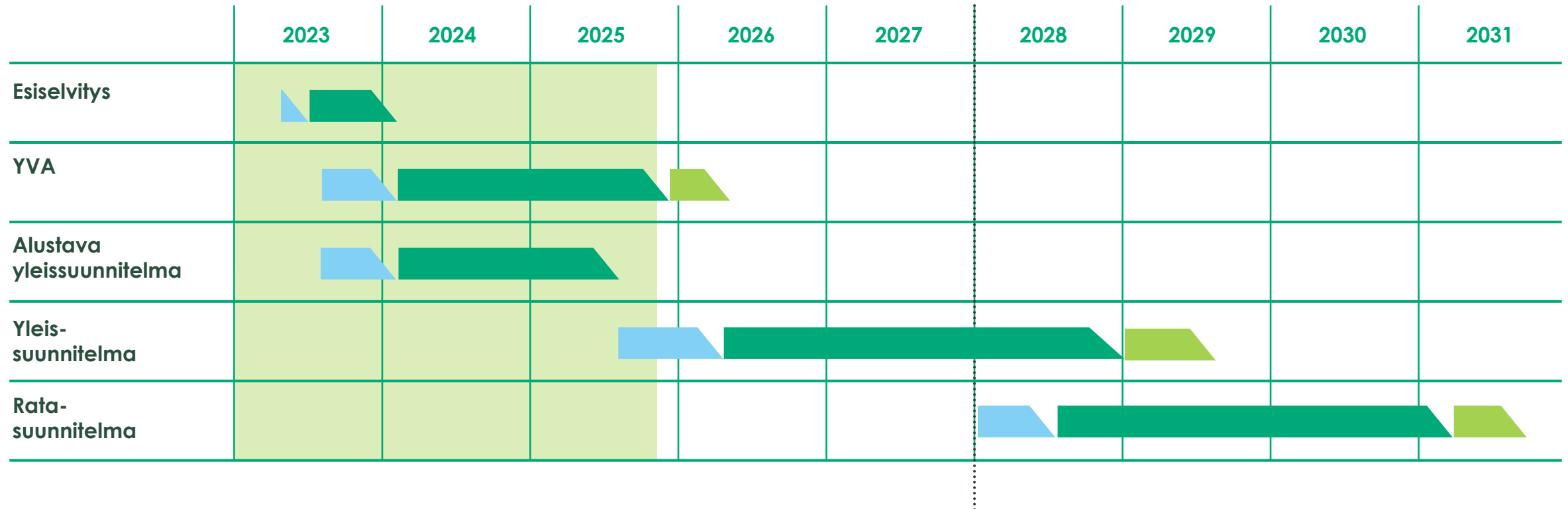
Uusi rata tuo suuremmat ja nopeammat yhteydet koko itäiseen Suomeen. Radan vaikutusalueella asuu kaksi miljoonaa ihmistä seitsemässä maakunnassa.

Itärata kuuluu Euroopan liikenteen TEN-T-verkkoon, jonka mukaiset raideyhteydet on tavoitteena toteuttaa vuoteen 2040 mennessä.

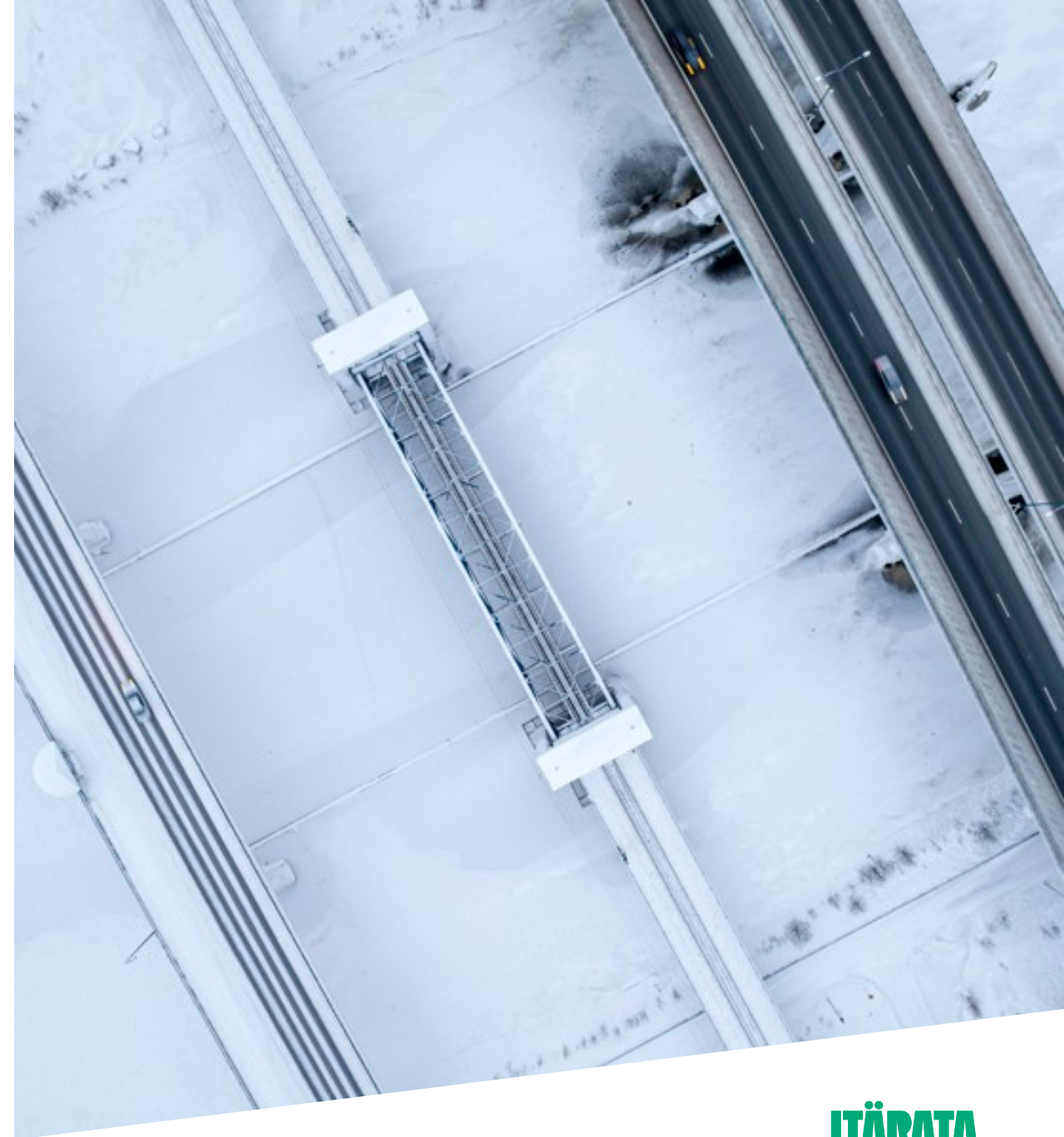
Suunnittelu etenee aikataulussa

 Kilpailutus Suunnittelu Hyväksymisprosessi

Suunnittelu koostuu eri vaiheista

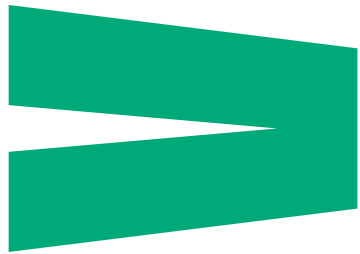
- Esisuunnittelu
- Ympäristövaikutusten arviointi (lakisääteinen)
- Yleissuunnitelma (lakisääteinen) – nyt käynnissä oleva vaihe
- Ratasuunnitelma (lakisääteinen)
- Muut selvitykset ja suunnitelmat: luontoselvityksiä, maastomittauksia, maaperätutkimuksia ja muita erityisselvityksiä kuten tavaraliikenneselvitys, arkeologinen selvitys, raideleveys selvitys, suurnopeusjunakalusto-selvitys ja huoltovarmuus selvitys

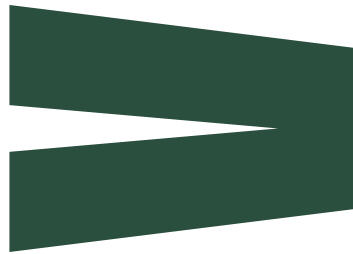
Itäradan suunnittelu ja vaikuttaminen

Itäradan suunnittelun vaiheet ja vaikuttaminen

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

YVA:sta on ollut mahdollista jättää palautetta 13.1.-13.3.2026.

Yleissuunnitelma

Voit jättää mielipiteitä, kommentteja ja ehdotuksia koko suunnitteluprosessin ajan palautelomakkeemme kautta. Järjestämme myös yleisötilaisuuksia ja työpajoja. Tilaa uutiskirjeemme ja media- ja muut tiedotteemme suoraan sähköpostiisi ja ota somekanavamme seurantaasi, niin saat aina ajantasaisen tiedon hankkeemme edistymisestä. Traficom asettaa yleis- ja ratasuunnitelman nähtäville ennen hyväksymispäätöksen tekemistä. Sekä yleis- että ratasuunnitelmasta voi tehdä muistutuksen Traficomille nähtävilläolon aikana.

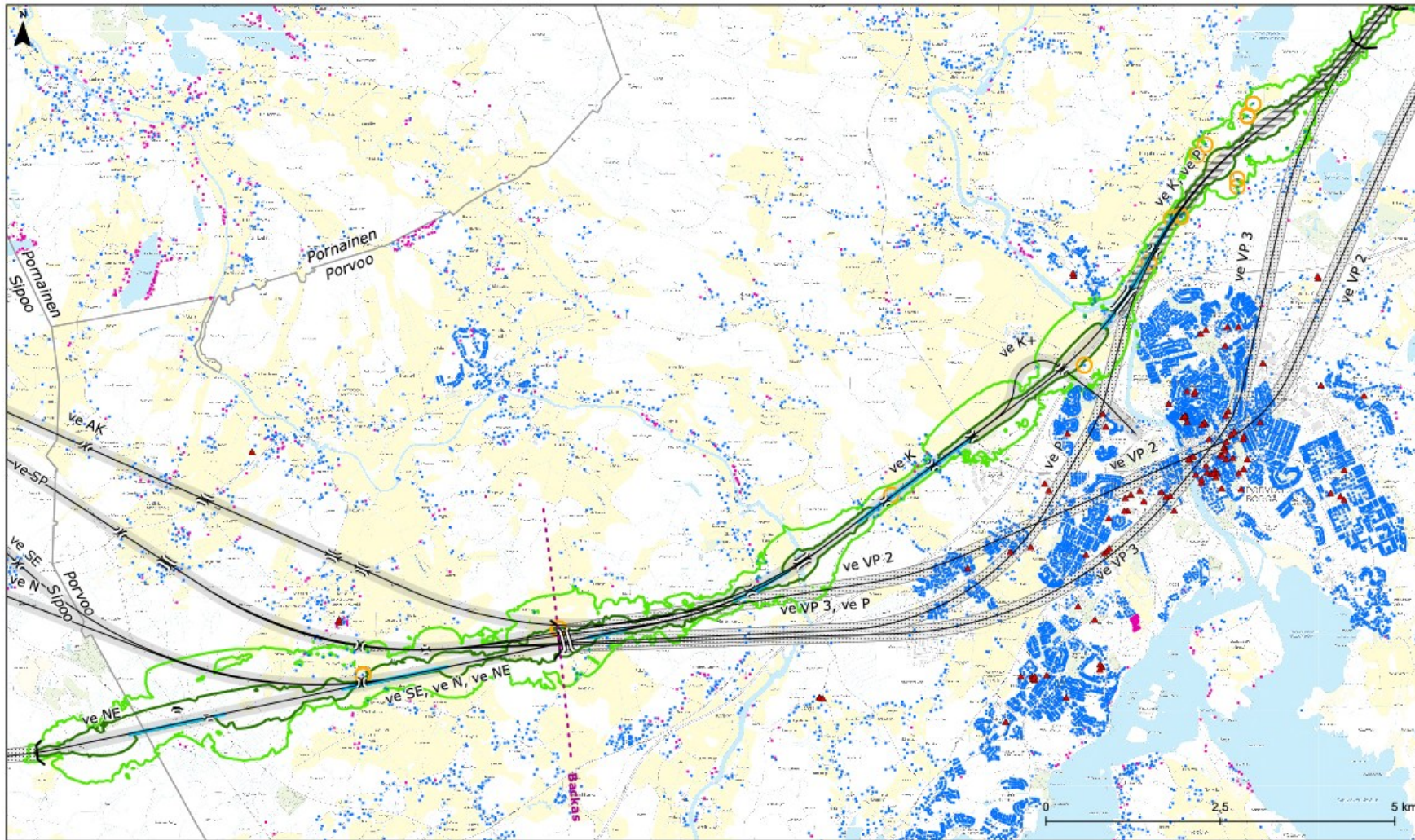
Ratasuunnitelma

YVA-menettely valmistuu vuonna 2026

Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan hankkeen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia

- väestöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- maahan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen sekä eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, erityisesti niihin lajeihin ja luontotyyppeihin, jotka on suojeltu luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY ja luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY nojalla
- yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- luonnonvarojen hyödyntämiseen; sekä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) laaditaan arviointiselostus, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista sekä yhtenäinen arvio niiden todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista. Se edellyttää suunnitelmatarkkuutta, jolla voidaan selvittää merkittävät vaikutukset ja/tai osoittaa, miten ne on vältettävissä.

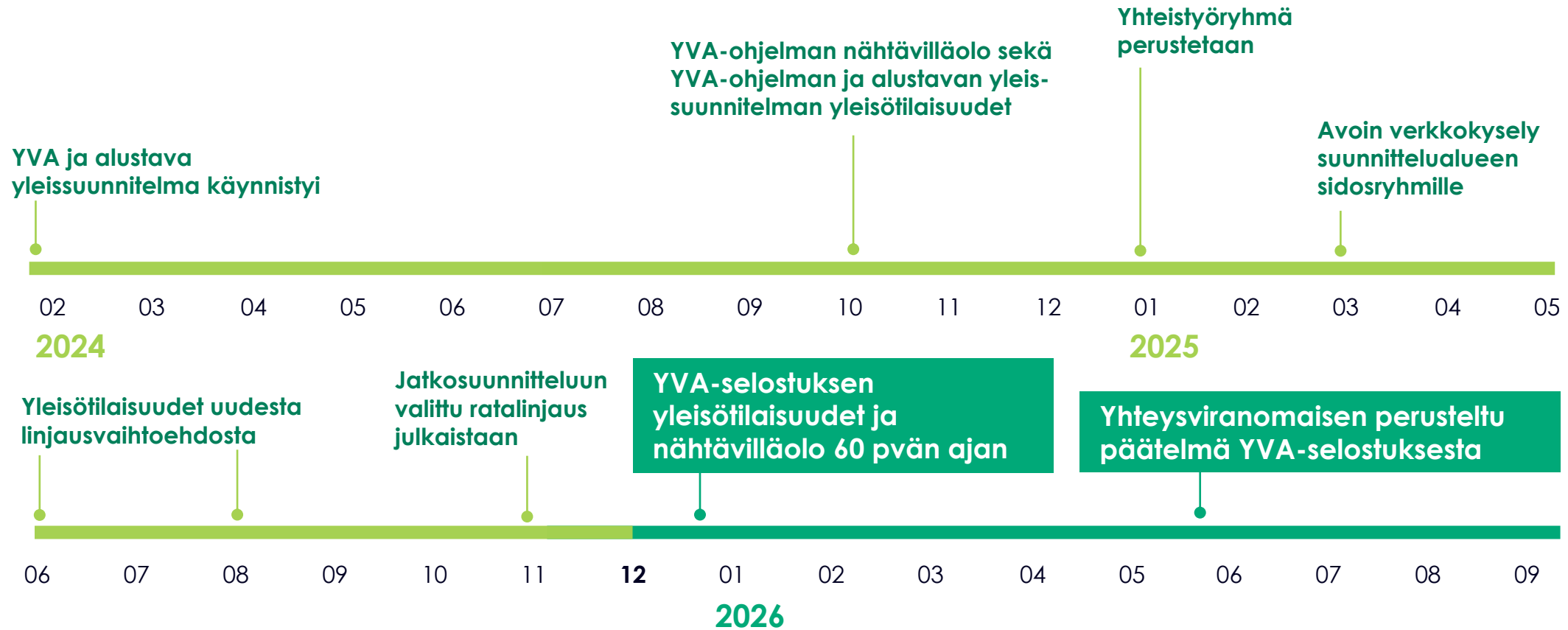
Itäradan YVA-selostus:
Melu

Sekaliikenne päivällä meluntorjunnalla		Päiväajan keskiäänitaso rakennusten julkisivuilla		Ratelinjaukset		Ratelinjausvaihtoehto tunnelissa tai maanpinnalla vaihtoehdosta riippuen		Tarkasteluväli	
45 dB (ohjearvo lomarakennus)	Enimmäisäänitasot rakennusten julkisivuilla	Asuinrakennus	75-80 dB	Ratelinjaukset	Ratelinjausvaihtoehto tunnelissa	Tunnelin suuaukko	Tarkasteluväli	Lentorata maan pinnalla	Mittakaava: 1:50 000
55 dB (ohjearvo asuinrakennus)		Lomarakenus	>80 dB	Ratelinjaukset käytävä	Ratelinjausvaihtoehto tunnelissa	Silta	Lentorata tunnelissa	Lentorata tunnelissa	Päivämäärä: 22.9.2025
	Meluntorjuntatarve	Holto- tai oppilaitos					Kuntaraja		

Esimerkki esiselvityksestä

Kuvassa esimerkki Nikkilän eteläpuoleisen ja Porvoon Kuninkaanportin linjaukselta.

YVA-menettelyn aikataulu

Yleissuunnitelmapvaihe alkaa vuonna 2026

Yleissuunnitelmassa määritellään rautatien likimääräinen paikka ja tilantarve sekä suhde ympäröivään maankäyttöön.

Yleissuunnitelmassa esitetään

- radan tekniset ja liikenteelliset perusratkaisut
- rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakenteeseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi
- alustava kustannusarvio.

Suunnittelutarkkuus sovitetaan siten, että suunnitelman tekninen, taloudellinen ja ympäristöllinen toteuttamiskelpoisuus tulee varmistetuksi.

Yhteysviranomainen laatii YVA-arviointiselostuksen sekä siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen pohjalta perustellun päätelmän, joka sisältää johtopäätökset hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Perustellun päätelmän tulokset on otettava huomioon yleissuunnitelmaa laadittaessa.

Yleissuunnitelmapvaiheen aikataulu

Asukastilaisuuksia järjestetään suunnittelualueen kunnissa ja tarpeen mukaan eri teemoista myös verkossa. Vuorovaikutus maanomistajien ja asukkaiden kanssa tiivistyy.

Yleissuunnitelmaan voi antaa palautetta koko suunnittelun ajan verkkosivuilla, sähköpostilla, puhelimitse ja postitse.

Vuorovaikutus yleissuunnitelmavaiheessa

- Yleissuunnitelman laatimisesta ja siihen liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle sekä kuuluttamalla tai muulla sopivalla tavalla niille kiinteistön omistajille ja haltijoille sekä muille, joita asia koskee.
- Yleissuunnitelmasta järjestetään asukastilaisuuksia sekä palautekanavia, joihin voi koko suunnitteluprosessin ajan jättää siihen liittyviä mielipiteitä, kommentteja ja ehdotuksia.
- Yleissuunnitelma asetetaan nähtäville ennen hyväksymispäätöksen tekemistä. Itäradan yleissuunnitelman asettaa nähtäville Traficom, ja tieto kuulutuksesta julkaistaan viipymättä niissä kunnissa, joiden alueella rata kulkee. Lisäksi tavallisella tiedonannolla ilmoitetaan niille kiinteistön omistajille ja haltijoille sekä muille, joita asia koskee. Tässä vaiheessa yleissuunnitelmasta voi tehdä Traficomille muistutuksen.
- Nähtävillä olon jälkeen yleissuunnitelman hyväksymispäätös viimeistellään ja muistutukset käsitellään. Traficom tekee hyväksymispäätöksen, joka annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella (hallintolaki).
- Hyväksymispäätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla päätöksestä hallinto-oikeuteen. Yksityishenkilöiden lisäksi valitusoikeus on tietyin rajoituksin myös julkisilla tahoilla kuten kunnilla, elinvoimakeskuksilla, Lupa- ja valvontavirastolla ja maakunnan liitoilla sekä rekisteröidyillä paikallisilla tai alueellisilla yhteisöillä tai säätiöillä.

Ratasuunnitteluvaihe alkaa vuonna 2028

Ratasuunnitelman laatiminen on hankkeen toteutukseen tähtäävää radan yksityiskohtaista suunnittelua. Lainvoimaisen ratasuunnitelman perusteella tarvittava rautatiealue otetaan haltuun rautatien rakentamista varten.

Ratasuunnitelma vastaa asemakaavan tarkkuustasoa:

- Ratasuunnitelmassa esitetään väylän tarkka sijainti ja sitä varten tarvittavat alueet.
- Ratasuunnitelmassa osoitetaan suunnitellut eritasoristeykset, tasoristeykset ja kulkuyhteydet.

Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien vaikutuksista sekä esitettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen radan rakentamisen tai rautatieliikenteen haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Vuorovaikutus ratasuunnitelmapvaiheessa

- Ratasuunnitelman laatimisesta ja siihen liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle sekä niille kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden kiinteistöltä tullaan lunastamaan aluetta tai perustetaan oikeuksia tai joiden kiinteistö rajoittuu rata-alueeseen.
- Ratasuunnitelmasta järjestetään yleisötilaisuuksia sekä palautekanavia, jonne voi koko suunnitteluprosessin ajan jättää siihen liittyviä mielipiteitä, kommentteja ja ehdotuksia.
- Ratasuunnitelma asetetaan nähtäville ennen hyväksymispäätöksen tekemistä. Itäradan ratasuunnitelman asettaa nähtäville Traficom, ja tieto kuulutuksesta julkaistaan viipymättä niissä kunnissa, joiden alueella rata kulkee. Lisäksi tavallisella tiedonannolla ilmoitetaan niille kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden kiinteistöltä tullaan lunastamaan aluetta tai perustetaan oikeuksia tai joiden kiinteistö rajoittuu rata-alueeseen. Tässä vaiheessa ratasuunnitelmasta voi tehdä Traficomille muistutuksen.
- Nähtävillä olon jälkeen ratasuunnitelman hyväksymispäätös viimeistellään ja muistutukset käsitellään. Traficom tekee hyväksymispäätöksen, joka annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella (hallintolaki).
- Hyväksymispäätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla päätöksestä hallinto-oikeuteen. Yksityishenkilöiden lisäksi valitusoikeus on tietyin rajoituksin myös julkisilla tahoilla kuten kunnilla, elinvoimakeskuksilla, Lupa- ja valvontavirastolla ja maakunnan liitoilla sekä rekisteröidyillä paikallisilla tai alueellisilla yhteisöillä tai säätiöillä.

Suunnittelua säätelevät lait ja kaavoitus

Ratahankkeet vaiheet, lainsäädäntö ja kaavoitus

Suunnitteluhanketta ohjaavat lait

Hankkeen suunnittelua ohjaavat useat lait. Tärkeimmät osallisten näkökulmasta ovat:

- [Ratalaki](#)
- [Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä](#)
- [Alueidenkäyttölaki](#)

Rautatien rakentamista koskevan yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa rautatiealueen sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty. Alueella, jolla on laadittavana tai muutettavana oikeusvaikutteinen kaava, voidaan ryhtyä toimenpiteisiin kaavan tavoitteisiin perustuvan yleis- tai ratasuunnitelman laatimiseksi.

Itärata näkyy voimassa olevissa maakuntakaavoissa

Itärata kulkee Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntien alueella. Ratalinjaus on merkittynä molempien maakuntien voimassa oleviin maakuntakaavoihin.

Uudenmaan maakuntakaavassa rata on merkittynä kolmella erilaisella merkinnällä.

- Lentorata–Porvoo: pääradan ohjeellinen linjaus
- Porvoo–Koskenkylä: pitkällä aikavälillä toteutettavan pääradan ohjeellinen linjaus
- Koskenkylä–maakunnan raja: liikenteen pitkän aikavälin yhteystarve

Kymenlaakson maakuntakaavassa koko osuus on merkitty merkinnällä: Päärata, ohjeellinen/vaihtoehtoinen

Yleiskaavaa ei voi laatia vastoin maakuntakaavaa.

Ote Uudenmaan maakuntakaavasta

Tilanne yleiskaavassa

Rata kulkee Vantaan, Keravan, Sipoon, Porvoon, Loviisan, Lapinjärven ja Kouvolan kuntien/kaupunkien alueella.

Yleiskaavoja ratalinjauksella on Vantaalla, Keravalla, Sipoossa, Porvoossa, Loviisassa, Lapinjärvellä ja Kouvolassa.

- Vantaan yleiskaavassa Itäradan linjausta ei ole
- Keravan yleiskaavassa ohjeellinen radan liikennetunneli
- Sipoossa Talman ja Linnanpellon osayleiskaavoissa radan likimääräinen sijainti
- Porvoon keskeisten alueiden OYK (osayleiskaava) päärata merkinnällä
- Loviisassa ratalinjaus sijoittuu juuri Koskenkylä–Vanhakylä OYK rajauksen ulkopuolelle
- Lapinjärvellä Koskenkylänjokilaakson OYK sivuaa ratalinjausta

Asemakaavaa ei voi laatia vastoin yleiskaavaa tai mikäli yleiskaavaa ei ole, vastoin maakuntakaavaa.

Kaavoitukseen vaikuttaminen

- Vireille tulosta tulee ilmoittaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetulla, osallisten kannalta toimivalla tavalla.
- Ehdotus asetetaan nähtäville ja siihen voi esittää mielipiteensä eli antaa muistutuksen. Usein jo luonnos asetetaan nähtäville, jolloin muistutuksen voi tehdä jo tuolloin.
- Kaavan hyväksymispäätökseen voi hakea muutosta valittamalla kuntalain säädösten mukaan.
- Maakunnan liiton ja kuntien vireillä olevista kaavoista löytyy hyvin tietoa kuntien nettisivuilta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmat täydentyvät ja niistä löytyy tietoa prosessin etenemisestä ja tarkemmista vaikuttamisen mahdollisuuksista.

Jatkuvan vuorovaikutuksen ja viestinnän väylät

Palautelomake

Voit olla yhteydessä suoraan omiin asiantuntijoihimme.

[Siirry lomakkeelle](#)

Asiantuntijamme

Voit antaa meille palautetta tai esittää kysymyksiä verkkosivujemme palaute-lomakkeella.

[Yhteystietomme](#)

Maastotöiden yhteydenottolomake

Jätä maaperätutkimusten ja mittausten toteuttamiseen liittyvää palautetta ja yhteydenottolomakkeella.

[Välitä meille tietoa maastosta](#)

Verkkosivut

Ajankohtaisimman tiedon lisäksi löydät verkkosivuiltamme mm. kaikki suunnittelun osana tehdyt lukuisat selvitykset.

itarata.fi

Uutiskirje

Säännöllisesti ilmestyvässä uutiskirjeessä on ajankohtaista tietoa hankkeen edistymisestä ja vuorovaikuttamisen mahdollisuuksista.

[Tilaa tästä](#)

Media- ja muut tiedotteet

Tilaa Itäradan mediatiedotteet ja erilaiset asukas- ja hanketiedotteet suoraan sähköpostiisi.

[Tilaa tästä](#)

Tervetuloa mukaan vaikuttamaan!

700

osallistujaa

Syksyllä 2024 järjestämiimme YVA-ohjelman yleisötilaisuuksiin osallistui lähes 700 ihmistä.

208

mielipidettä

Saimme YVA-ohjelmasta 43 lausuntoja ja 208 mielipidettä, kun se oli nähtävillä syksyllä 2024.

600

kommenttia

Verkkokyselyymme tuli lähes 600 vastausta ja kommenttia alkuvuonna 2025.

100

yhteisöä

Olemme kutsuneet yli 100 suunnittelualueemme yhteisöä mukaan yhteistyöryhmäämme.

